

آثار و برکات زیارت معصومان (۴)

امام زین‌العابدین، امام باقر، امام صادق، امام
موسی کاظم، و امام رضا

سیدجواد حسینی

چکیده:

روایات زیادی در ثواب زیارت حضرات
معصومین وجود دارد و در آنها به بخشی از
این ثواب عظیم اشاره شده است، همچون ثواب
زیارت امام زین‌العابدین% که خاک قبر شریف
ایشان، شفا بخش جانها است و همچون ثواب
زیارت امام باقر و امام صادق که باعث دور
شدن درد و بیماری است و زیارت امام کاظم %
که چونان زیارت قبر امام حسین % است و
زیارت امام علی بن موسی الرضا، که وجوب
بهشت را در بردارد.

کلید واژه:

معصومین، زیارت، ثواب.

اشاره

در نوشتارهای قبل، ثواب زیارت حضرات معصومین را بیان داشتیم و در ادامه، ثواب زیارت امام سجاد، امام باقر، امام صادق، امام کاظم و امام رضا را بیان می‌کنیم.

ثواب زیارت امام زین‌العابدین% در روایات الف. «ابو حمزه ثمالی» از امام صادق % پرسید: اصحاب را می‌بینم که از تربت حائر [امام حسین %] و حرمها، برای استشفای برمی‌دارند، «هَلْ فِي ذَلِكَ شَيْءٌ مِمَّا يَقُولُونَ مِنَ الشِّفَاءِ قَالَ قَالَ يُسْتَشْفَى بِمَا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ الْقَبْرِ عَلَى رَأْسِ أَرْبَعَةِ أُمِّيَالٍ وَ كَذَلِكَ قَبْرُ جَدِّي رَسُولِ اللَّهِ وَ كَذَلِكَ طِينُ قَبْرِ الْحَسَنِ وَ عَلِيِّ وَ مُحَمَّدٍ؛^۱ آیا در آن شفایی که می‌گویند، وجود دارد؟ فرمود: طلب شفا کنند با خاک اطراف قبر امام حسین تا چهار میل، و همین‌طور خاک قبر رسول و حسن و علی بن الحسین و محمد باقر).»

ب. «إِنَّ النَّبِيَّ قَالَ لِعَلِيٍّ: مَنْ زَارَ قُبُورَكُمْ عَدَلَ ذَلِكَ لَهُ ثَوَابُ سَبْعِينَ حَجَّةً بَعْدَ حَجَّةِ الْإِسْلَامِ وَ خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ حَتَّى يَرْجِعَ مِنْ زِيَارَتِكُمْ كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ؛^۲ پیامبر اکرم- به علی% فرمود: کسی که قبور شما را زیارت کند، برای او به جای آن، ثواب هفتاد حج بعد از [انجام] حجة الاسلام [واجب] است و از گناه‌اش پاک می‌شود تا زمانی که از زیارت شما برمی‌گردد، همچون روزی که از مادر متولد شده.»

از «زراره» نقل شده است که: به امام

۱. کامل‌الزیارات، ابن قولویه، ص ۲۸۰؛ بحار الانوار، علامه مجلسی، ج ۱۰۱، ص ۱۲۶.

۲. تهذیب، شیخ طوسی، ج ۶، ص ۲۲، ح ۶.

باقر% عرض کردم: چه می‌گویی درباره کسی که پدرت [علی بن الحسین ع] را با حال ترس زیارت کند؟، فرمود: «يَوْمَئِذٍ اللَّهُ يَوْمَ الْفَرَعِ الْأَكْبَرِ وَ تَلْقَاهُ الْمَلَائِكَةُ بِالْبَشَارَةِ وَ يُقَالُ لَهُ لَا تَخَفْ وَ لَا تَحْزَنْ هَذَا يَوْمُكَ الَّذِي فِيهِ قَوْلُ رُكَّ»^۱ در روز قیامت خداوند به او امان دهد و ملائکه او را با مژده و بشارت استقبال کنند و به او گفته می‌شود به خود ترس و اندوه راه مده! این روز رستگاری [و سعادت] تو است.»

امام باقر%

الف. «مَنْ زَارَ الْبَاقِرَ زَيْنَ لَمْ يَشْكُ غَيْرُهُ وَ لَمْ يُصِبْهُ سَقَمٌ وَ لَمْ يَمُتْ فَتَقِيرًا»^۲ کسی که امام باقر % و امام صادق % را زیارت کند [هیچ‌گاه] به چشمش شکوه و بیماری نمی‌رسد و فقی ر از دنیا نمی‌رود.»

ب. شخصی خدمت امام صادق % عرض کرد: «هَلْ يُزَارُ وَالِدُكَ فَقَالَ نَعَمْ قَالَ فَمَنْ لِمَنْ زَارَهُ قَالَ الْإِنْسَانُ الْجَنَّةُ إِنْ كَانَ يَأْتُمُّ بِهِ قَالَ فَمَنْ لِمَنْ تَرَكَ رَغْبَةً قَالَ الْخَسْرَةُ يَوْمَ الْخُسْرَةِ»^۳ آیا می‌شود پدرتان % را زیارت کرد؟ امام % فرمود: بله، [آن شخص] پرسید: کسی که او را زیارت کند، چه پاداشی دارد؟ امام % فرمود: پاداش او بهشت است، به شرطی که امامتش را پذیرفته [و از پیروان او] باشد. [آن شخص] پرسید: کسی که زیارتش را از روی بی‌اعتنایی ترک کند، چه عاقبتی دارد؟ امام % فرمود: روز حسرت [قیامت] اندوه و حسرت خواهد داشت.»

۱. الدمعة الساكبة، محمد باقر بهبهانی، ج ۵، ص ۱۶۲.

۲. المصباح الكفعمي، ص ۴۷۵.

۳. بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۱۰۰، ص ۱۴۵.

امام صادق%

الف. «مَنْ زَارَنِي غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ وَ لَمْ يَمُتْ

فَقِيراً؛^۱ حضرت صادق % فرمود : کسی که مرا زیارت کند، گناهان او بخشیده می‌شود و فقیر نمی‌میرد.»

ب. امام باقر % فرمودند : «إِذَا حَجَّ أَحَدُكُمْ

فَلْيَخْتِمْ حَجَّهُ بِزِيَارَتِنَا لِأَنَّ ذَلِكَ مِنْ تَمَامِ الْحَجِّ ؛^۲

هرگاه یکی از شما حج انجام داد، حج را با زیارت ما تمام کند؛ زیرا زیارت ما، کامل کننده حج است.»

ج. امام صادق % فرمود : «مَنْ زَارَنَا فِي مَمَاتِنَا

فَكَأَنَّمَا زَارَنَا فِي حَيَاتِنَا ؛^۳ هر کسی بعد از مرگ

ما، ما را زیارت کند، گویا در دوران زنده

بودن ما، ما را زیارت کرده است.»

د. امام حسن عسکری % فرمود : «مَنْ زَارَ جَعْفَرًا

وَ أَبَاهُ لَمْ يَشْكُ عَيْنُهُ وَ لَمْ يُصِبهُ سَقَمٌ وَ لَمْ يَمُتْ

مُبْتَلًى؛^۴ هر کس جعفر بن محمد الصادق % و پدر

[بزرگوارش امام باقر %] را زیارت کند،

چشمانش به درد نیاید و [هیچ گونه] بیماری

به او نرسد، و به حالت ابتلا [به حوادث

سخت] از دنیا نرود.»

امام کاظم%

۱. مثل زیارت قبر امام حسین%

۱. المقنع، شیخ مفید، ص ۴۷۴؛ تهذیب، شیخ طوسی، ج ۶، ص ۷۸؛ بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۱۰۰، ص ۱۴۵، ح ۳۴.

۲. عیون اخبار الرضا %، شیخ صدوق، ج ۲، ص ۲۶۵، ح ۲۸.

۳. وسائل الشیعه، شیخ حر عاملی، ج ۱۴، ص ۳۳۲، باب ۲؛ بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۱۰۰، ص ۱۲۴، ح ۳۴؛ مستدرک الوسائل، میرزای نوری، ج ۱۰، ص ۱۸۳، ح ۶.

۴. بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۹۷، ص ۱۴۵، ح ۳۵؛ وسائل الشیعه، شیخ حر عاملی، ج ۱۰، ص ۴۲۶.

«حسن بن علی بن وِشّا» می‌گوید: به امام رضا% عرض کردم: «مَا لِمَنْ زَارَ قَبْرَ أَبِيكَ أَبِي الْحَسَنِ% فَقَالَ زُرُهُ قَالَ فَقُلْتُ فَأَيُّ شَيْءٍ فِيهِ مِنَ الْفَضْلِ قَالَ لَهُ مِثْلُ مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ%؛^۱ چه پاداشی است برای کسی که قبر پدرت ابوالحسن % را زیارت کند؟ فرمود: او را زیارت کن! راوی می‌گوید: گفتم: چه فضیلتی در زیارت ایشان است؟ امام% فرمود: برای زائر ایشان، پاداشی مانند پاداش زائر قبر حسین% است.»، این تعبیر بلندی است که تمام ثوابهای مترتب بر زیارت قبر امام حسین % را برای زیارت حضرت موسی بن جعفر ؑ به اثبات می‌رساند.

۲. مثل زیارت پیامبر اکرم- و علی%
«حسین بن محمد قمی» نقل کرده است که حضرت رضا% فرمود: «مَنْ زَارَ قَبْرَ أَبِي بَعْدَادَ كَمَنْ زَارَ قَبْرَ رَسُولِ اللَّهِ- وَ قَبْرَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِلَّا أَنَّ لِرَسُولِ اللَّهِ وَ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمَا فَضْلَهُمَا؛^۲ کسی که پدرم را در بغداد زیارت کند، مانند کسی است که قبر پیامبر اکرم- و قبر امیرالمؤمنین% را زیارت کرده است؛ جز آنکه رسول خدا - و امیرمؤمنان% برتری و مقام خود را دارند.»
۳. بهشت رفتن

الف. «ابن سنان» می‌گوید: به امام رضا %

۱. کامل‌الزیارات، ابن قولویه، ص ۴۹۹، باب ۹۹، ح ۳.
۲. کافی، شیخ کلینی، ج ۴، ص ۵۸۳؛ بحار الانوار، علامه مجلسی، ج ۱۰۲، ص ۴ و ۲۰؛ مستدرک الوسائل، میرزای نوری، ج ۱۰، ص ۳۵۲، ح ۲؛ وسائل الشیعه، شیخ حر عاملی، ج ۱۴، ص ۵۴۵.

عرض کردم : پاداش زیارت [قبر] پدر بزرگوارتان چیست؟ «قَالَ الْجَنَّةُ قَرْزُهُ»^۱؛ امام % فرمود: بهشت، پس او را زیارت کن!»
 ب. «عبدالرحمان بن ابی نجران» می‌گوید :
 از امام باقر% پرسیدم: کسی که رسول خدا - را [در مدینه] زیارت کند، چه پاداشی دارد؟
 فرمود: «لَهُ الْجَنَّةُ وَمَنْ زَارَ قَبْرَ أَبِي الْحَسَنِ% فَلَهُ الْجَنَّةُ»^۲؛ برای او بهشت است، و کسی [هم] که قبر ابوالحسن [موسی بن جعفر] را زیارت کند، پس برای او بهشت است.»
 ۴. برآورده شدن حاجات

الف. «احمد بن جعفر حمدان» می‌گوید: از «حسن بن ابراهیم ابو علی خَلَّال» شنیدم که می‌گفت: «مَا أَهْمَنِي أَمْرُ فَقَمِنْتُ قَبْرَ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ ۖ فَتَوَسَّلْتُ بِهِ، إِلَّا سَهَّلَ اللَّهُ تَعَالَى لِي مَا أَحَبُّ^۳؛ کار (و مشکلی) برایم پیش نیامد، مگر نزد قبر موسی بن جعفر رفتم، پس به او متوسل شدم، جز اینکه خداوند آنچه را دوست داشتم، برای من آسان نمود.»

ب. روایت شده است که زنی در بغداد با [سرعت و با] حالت هروله می‌رفت، گفته شد: کجا می‌روی؟
 گفت: نزد موسی بن جعفر می‌روم برای اینکه

۱. تهذیب، شیخ طوسی، ج ۶، ص ۸۲، ح ۳؛ وسائل الشیعه، شیخ حرعاملی، ج ۱۴، ص ۵۴۵، باب ۸۰، ح ۳؛ بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۱۰۲، ص ۵، ح ۲۲ و ۲۳.
 ۲. کامل‌الزیارات، ابن قولویه، ص ۲۹۹، ح ۷، وسائل الشیعه، شیخ حرعاملی، ج ۱۴، ص ۵۴۷، باب ۸۰، ح ۸؛ بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۱۰۲، ص ۵، ح ۲۲ و ۲۳.
 ۳. بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۱۰۲، ص ۱، ح ۱؛ تاریخ بغداد، خطیب بغدادی، ج ۱، ص ۱۳۳.

پسر زندان شده است، یکی از پیروان «احمد حنبل» به او گفت: پسر در حبس از دنیا رفت. آن زن گفت: [خدایا] به حق کشته شده در زندان [موسی بن جعفر]، قدرت خویش را به من نشان بده.

بلافاصله پسرش از زندان آزاد شد و پسر استهزاء کننده [مرد حنبلی] به زندان افتاد.^۱

جامع‌ترین زیارت

«ابراهیم بن عقبه» می‌گوید: به امام هادی% نامه‌ای نوشتم و: «أَسْأَلُهُ عَنْ زِيَارَةِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ وَ عَنْ زِيَارَةِ أَبِي الْحَسَنِ وَ أَبِي جَعْفَرٍ ۝ أَجْمَعِينَ فَكَتَبَ إِلَيَّ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ٪ الْمُقَدَّمُ وَ هَذَا أَجْمَعُ وَ أُعْظَمُ؛^۲ از زیارت امام حسین% و ابی الحسن [امام کاظم] و ابی‌جعفر [امام جواد] سؤال کردم، حضرت% در جوابم نوشت: زیارت امام حسین% مقدم است؛ ولی زیارت این [دو امام ۝] جامع‌تر و بزرگ‌تر است.» برای این حدیث توضیحاتی وارد شده است، از جمله: مراد آن است که زیارت امام حسین% به تنهایی مقدم و بهتر است، ولی مجموع زیارت کاظمین جامع‌تر و افضل است؛ یا آنکه زیارت امام حسین% مقدم است و اگر زیارت دو امام اضافه گردد، جامع‌تر و موجب اجر بیشتر می‌شود.^۳ توجیه دیگر این است که هر کسی امام هفتم و نه م

۱. بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۱۰۲، ص ۱، ح ۲.

۲. کافی، شیخ کلینی، ج ۴، ص ۵۸۳، ح ۳.

۳. زیارت در آیین روایات، عبدالرحمن باقر زاده، ص ۷۱.

را زیارت کند، یقیناً دوازده امامی است؛ ولی شش امامیها و ... به زیارت کاظمین نمی‌روند.

امام هشتم علی بن موسی الرضا

بر زیارت امام علی بن موسی الرضا نیز همچون دیگر زیارات آثاری مترتب است که در روایات به آنها اشاره شده است.

۱. وجوب بهشت

پیامبر اکرم - فرمود: «سَتُدْفَنُ بِضَعَةِ مِئِّي بِخُرَاسَانَ لَا يَزُورُهَا مُؤْمِنٌ إِلَّا أُوجِبَ اللَّهُ لَهُ الْجَنَّةُ وَ حَرَّمَ جَسَدُهُ عَلَى النَّارِ»^۱ به زودی پاره‌ای از تن من در خراسان دفن می‌شود، مؤمنی او را زیارت نمی‌کند، مگر آنکه بهشت برای او واجب و بدنش بر آتش حرام می‌شود.

گاه این پرسش به ذهن می‌آید که: چگونه یک زیارت باعث بهشت رفتن می‌شود؟ آیا ممکن است شخصی سراپا گناه با یک زیارت بهشتی شود؟ جواب این است که: زیارت امامان از جمله امام هشتم% آنگاه باعث بهشت رفتن می‌شود که زائر شرایط را دارا باشد، از جمله این که عارف به حق امام باشد.

«حمزة بن حمران» می‌گوید: امام صادق % فرمود: نوۀ من در خراسان کشته می‌شود: «مَنْ زَارَهُ إِلَيْهَا عَارِفاً بِحَقِّهِ أَخَذَتْهُ بِيَدِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ أَدْخَلَتْهُ الْجَنَّةَ وَ إِنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الْكِبَائِرِ: هر کس او را در آن شهر از سر شناخت نسبت به حقش زیارت کند، من دست او را در روز قیامت

۱. بحار الانوار، علامه مجلسی، ج ۱۰۲، ص ۳۱، ح ۱؛ وسائل الشیعه، شیخ حرّ عاملی، ج ۱۴، ص ۵۵۵، باب ۸۲، ح ۲؛ الفقیه، شیخ صدوق(ع)، ج ۲، ص ۵۸۵، ح ۳۱۹۲.

گرفته، وارد بهشت می کنم، هر چند اهل گناهان کبیره باشد.»

راوی عرض کرد: فدایت بشوم! شناخت حق او چیست؟ فرمود: «يَعْلَمُ أَنَّهُ إِمَامٌ مُفْتَرَضُ الطَّاعَةِ غَرِيبٌ شَهِيدٌ مَنْ زَارَهُ عَارِفاً بِحَقِّهِ أَعْطَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَجْرَ سَبْعِينَ شَهِيداً مِمَّنْ اسْتَشْهَدَ بَيْنَ يَدَيِّ رَسُولِ اللَّهِ - عَلَى حَقِيقَةٍ^۱ بدانند او امامی است که اطاعتش واجب و غریب و شهید است، هر کس «عارفاً بحقه» او را زیارت کند، خداوند پاداش هفتاد شهید حقیقی از شهدایی که همراه پیامبر - شهید شده اند، به او می دهد.»

۲. بخشش گناهان و رفع گرفتاریها

حضرت علی% از رسول خدا - نقل کرده است که آن حضرت% فرمود: «سَتُدْفَنُ بِضَعَةِ مِئَةِ يَخْرَاسَانٍ، مَا زَارَهَا مَكْرُوبٌ إِلَّا نَفَسَ اللَّهُ كَرْبَهُ وَ لَا مُذْنِبٌ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ^۲ به زودی پاره تن من در سرزمین خراسان دفن می شود، هیچ غمگینی او را زیارت نمی کند جز آنکه غمش برطرف می شود، و گناهکاری او را زیارت نمی کند جز آنکه خداوند گناهان او را می بخشد.»

۳. اجر شهید

از امام هفتم، موسی بن جعفر نقل شده است که: روزی فرزندش [علی] در حالی که تازه جوانی بود بر او گذر کرد و حضرت در جمع فرزندان خود نشسته بود، فرمود: «إِنَّ ابْنِي هَذَا

۱. وسائل الشیعه، شیخ حر عاملی، ج ۱۴، ص ۵۵۴، ح ۱۰؛ بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۱۰۲، ص ۳۵، ح ۱۷ و ۱۸.
۲. وسائل الشیعه ۵، شیخ حر عاملی، ج ۱۴، ص ۵۵۳؛ بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۱۰۲، ص ۳۳، ح ۱۰.

يَمُوتُ فِي أَرْضِ غُرْبَةٍ فَمَنْ زَارَهُ مُسْلِمًا لِأَمْرِهِ عَارِفًا بِحَقِّهِ
كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ كَشْهَدَاءِ بَدْرٍ؛^۱ به راستی این
پسرم در سرزمین غربت از دنیا می‌رود، پس هر
کسی او را زیارت کند، در حالی که تسلیم
امامت او و آگاه به حق اوست، در نزد خدا
اجر شهدای بدر را دارد.»

۴. استجابت دعا

«یاسر خادم» می‌گوید: امام هشتم، علی بن
موسی الرضاؑ فرمود: «لَا تُشَدُّ الرِّحَالُ إِلَى شَيْءٍ مِنْ
الْقُبُورِ إِلَّا إِلَى قُبُورِنَا أَلَا وَ إِنِّي مَقْتُولٌ بِالسَّمِّ ظُلْمًا
وَمَذْفُونٌ فِي مَوْضِعِ غُرْبَةٍ فَمَنْ شَدَّ رَحْلَهُ إِلَى زِيَارَتِي
اسْتَجِيبَ دُعَاؤُهُ وَ عُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ»^۲ مسافرت کردن
برای زیارت قبور روا نیست، جز قبور ما .
بیدار باشید که من با سم از روی ظلم کشته
می‌شوم و در محل غریبی دفن می‌گردم، پس کسی
که برای زیارت من کمر سفر ببندد، دعایش
مستجاب و گناهانش بخشیده می‌شود.»

۵. ثواب حج

امام هشتم % می‌فرماید: «أَلَا فَمَنْ زَارَنِي فِي
غُرْبَتِي كَتَبَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ أَجْرَ مِائَةِ أَلْفِ شَهِيدٍ وَ مِائَةِ
أَلْفِ صَدِيقٍ وَ مِائَةِ أَلْفِ حَاجٍّ وَ مُعْتَمِرٍ وَ مِائَةِ أَلْفِ
مُجَاهِدٍ وَ خَشَرَ فِي زُمْرَتِنَا وَ جُعِلَ فِي الدَّرَجَاتِ الْعُلَى مِنَ
الْجَنَّةِ رَفِيقَنَا»^۳ آگاه باشید! کسی که مرا در
حال غربتم زیارت کند، خداوند برای او

۱. کامل‌الزیارات، ابن قولویه، ج ۵، ص ۳۰۴؛ بحارالانوار،
علامه مجلسی، ج ۱۰۲، ص ۴۱، ح ۴۳؛ مستدرک الوسائل،
میرزای نوری، ج ۱۰، ص ۳۵۶، ح ۴.
۲. وسائل الشیعه، شیخ حر عاملی، ج ۱۴، ص ۵۶۲؛
بحارالانوار، علامه مجلسی، ج ۱۰۲، ص ۳۶، ح ۲۱.
۳. وسائل الشیعه، شیخ حر عاملی، ج ۱۴، ص ۵۶۸؛ الفقیه،
شیخ صدوق، ج ۲، ص ۵۸۵، ح ۳۱۹۴؛ بحار الانوار، علامه
مجلسی، ج ۱۰۲، ص ۳۲، ح ۲.

پاداش صد هزار شهید، صد هزار صدیق، صد هزار حج گزار و عمره گزار می نویسد و در صف ما محشور خواهد شد و در درجات بالای بهشت، رفیق ما خواهد بود.»

۶. شفاعت روز قیامت

امام هشتم % فرمود: «مَنْ شَدَّ رَحْلَهُ إِلَى زِيَارَتِي، اسْتَجِيبَ دَعَاؤُهُ ... وَ كُنْتُ أَنَا وَ آبَائِي شَفَعَاءَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»^۱ کسی که برای زیارت من کمر مسافرت ببندد، دعایش مستجاب می شود ... و من و پدرانم او را در روز قیامت شفاعت می کنیم.» «حسن بن علی بن فضال» از امام علی بن موسی الرضا نقل کرده است که آن حضرت فرمود: در خراسان سرزمینی است که در آینده محل رفت و آمد ملائکه می شود، همیشه گروهی از آسمان فرود آمده، تا روز قیامت گروهی به آسمان صعود می کنند.

گفته شد: ای پسر رسول خدا - آن کدام بقعه است؟ فرمود: «هِيَ بِأَرْضِ طُوسٍ - وَ هِيَ وَ اللَّهِ رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ - مَنْ زَارَنِي فِي تِلْكَ الْبُقْعَةِ كَانَ كَمَنْ زَارَ رَسُولَ اللَّهِ - وَ كَتَبَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ ثَوَابَ أَلْفِ حَجَّةٍ مَبْرُورَةٍ وَ أَلْفِ عُمْرَةٍ مَقْبُولَةٍ وَ كُنْتُ أَنَا وَ آبَائِي شَفَعَاءَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»^۲ آن بقعه زمین طوس است. به خدا آن زمین باغی از باغهای بهشت است. کسی که مرا در این بقعه زیارت کند، گویا رسول خدا - را زیارت کرده است و خداوند ثواب هزار حج و عمره قبول شده برای او می نویسد و من و

۱. بحار الانوار، علامه مجلسی، ج ۱۰۲، ص ۴۴، ح ۵۱.
 ۲. وسائل الشیعه، شیخ حر عاملی، ج ۱۴، ص ۵۶۷، ح ۴؛
 بحار الانوار، علامه مجلسی، ج ۱۰۲، ص ۳۱، ح ۲؛ الفقیه،
 شیخ صدوق، ج ۲، ص ۵۸۵، ح ۳۱۹۵.

پدرانم روز قیامت او را شفاعت می‌کنیم.»
۷. فریادرسی در سه جا

از «ابراهیم بن اسحاق نهاوندی» نقل شده است که امام رضا % فرمود: «مَنْ زَارَنِي عَلَى بُعْدِ دَارِي وَمَزَارِي أَتَيْتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي ثَلَاثَةِ مَوَاطِنَ حَتَّى أَخْلَصَهُ مِنْ أَهْوَالِهَا إِذَا تَطَايَرَتِ الْكُتُبُ يَمِينِ أَوْ شِمَالًا وَ عِنْدَ الصَّرَاطِ وَ الْمِيزَانِ؛^۱ کسی که مرا با دوری منزل و مزار م زیارت کند، در روز قیامت در سه جا نزد او می‌آیم تا او را از سختی رها یی بخشم: هنگام تحویل پرونده به دست راست یا چپ، وقت گذشتن از پل صراط و کنار میزان [اعمال]».

۸. برتر از زیارت امام حسین %

در روایات متعددی، زیارت امام هشتم % برتر از زیارت امام حسین % دانسته شده و راز آن نیز بیان گردی ده است؛ که تمام اقشار و گروهها برای زیارت امام حسین % می‌روند [چهار امامی، شش امامی، هفت امامی و...]: ولی برای زیارت امام هشتم % جز دوازده امامی نمی‌روند.

«علی بن مهزیار» می‌گوید: به ابوجعفر (امام جواد %) عرض کردم: فدایت کردم! «زِيَارَةُ الرَّضَا % أَفْضَلُ أَمْ زِيَارَةُ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ % فَقَالَ زِيَارَةُ أَبِي أَفْضَلُ وَ ذَلِكَ أَنَّ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ % يَزُورُهُ كُلُّ النَّاسِ وَ أَبِي لَا يَزُورُهُ إِلَّا الْخَوَاصُّ مِنَ الشَّيْعَةِ؛^۲

۱. تهذیب الاحکام، شیخ طوسی، ج ۶، ص ۸۵، ح ۵؛ کامل‌الزیارات، ابن قولویه، ص ۳۰۴، باب ۱۰۱، ح ۴؛ وسائل الشیعه، شیخ حر عاملی، ج ۱۴، ص ۵۵۱، باب ۸۲، ح ۲؛ بحار الانوار، علامه مجلسی، ج ۱۰۲، ص ۳۴، ح ۱۳ و ۱۴؛ خصال، شیخ صدوق، ص ۱۶۸.
۲. کافی، شیخ کلینی، ج ۴، ص ۵۸۴، ح ۱؛ وسائل الشیعه،

زیارت [حضرت] رضا % برتر است یا زیارت
 اباعبدالله الحسین %؟ فرمود : زیارت پدرم
 [رضا%] برتر است و این برای آن است که
 اباعبدالله% را همه مردم زیارت می‌کنند؛ ولی
 پدرم را جز خواصی از شیعه [از آنهایی که
 دوازده امامی هستند] زیارت نمی‌کنند.»

شیخ حر عاملی، ج ۱۴، ص ۵۶، باب ۸۵، ح ۱؛ بحار الانوار،
 علامه مجلسی، ج ۱۰۲، ص ۳۸، ح ۳۴؛ کامل الزیارات، ابن
 قولویه، ص ۳۰۶، ب ۱۰۱، ح ۱۱.

فهرست منابع

۱. باقرزاده، عبدالرحمن، زیارت در آیین ه
روایات، سازمان تبلیغات اسلامی قم، ۱۳۷۵ ش.
۲. بهبهانی، محمدباقر، الدمعة الساکبه،
مؤسسة الاعلمی، بیروت.
۳. خطیب بغدادی، تاریخ بغداد، دارالکتب
العلمیّه، بیروت، ۱۴۱۷ ق.
۴. شیخ حر عاملی، وسائل الشیعه، نشر آل
البيت، قم، چاپ اول، ۱۴۰۹ ق.
۵. شیخ صدوق، الفقیه، مؤسسه نشر الاسلامی،
قم، چاپ سوم، ۱۴۱۴ ق.
۶. _____، خصال، النشر الاسلامی،
قم، ۱۴۰۳ ق.
۷. _____، علل الشرائع، المكتبة
الحیدریه، نجف، ۱۳۸۵ ق.
۸. _____، عیون اخبار الرضا؛ مطبعة
الحیدریه، نجف، ۱۳۹۰ ق.
۹. شیخ طوسی، تهذیب الاحکام، دارالکتب
الاسلامیه، تهران، چاپ چهارم، ۱۳۶۵ ش.
۱۰. شیخ کفعمی، المصباح، مؤسسه الاعلمی
للمطبوعات، بیروت، چاپ دوم، ۱۳۹۵ ق.
۱۱. شیخ مفید، المقنع، مؤسسه نشر
الاسلامی، قم، چاپ چهارم، ۱۴۱۷ ق.
۱۲. قمی، ابن قولویه، کامل الزیارات،
دارالفکر، بیروت، ۱۴۰۹ ق.
۱۳. کلینی، محمد بن یعقوب، کافی،
انتشارات اسلامیه، تهران، چاپ دوم، ۱۳۶۲ ش.
۱۴. مؤسسه الامام الهادی %، موسوعة الزیارات
المعصومین، قم، چاپ اول، ۱۴۲۵ ق.
۱۵. مالکی، ابن صباغ، الفصول المهمة فی

-
- معرفة الائمة، بیجا، بیتا، ۱۳۰۳ق.
۱۶. مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، مؤسسه
الوفاء، بیروت، ۱۴۰۳ق.
۱۷. نوری، میرزا حسین، مستدرک الوسائل،
مؤسسه آل البيت، چاپ اول، ۱۴۰۷ق.